

אין עוד מלבדו
על יחיד ומיוחד

בית שלמה

פר' יחיא' ר' השמים כסא' ודאר'ן קדם רגלי' אי' זה בית אשר תבנו לי ויא' זה מקום מנוחתי

פר' יחיא' תשפ"ד
גליון 366
נא לשמור על קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
הרב יצחק ב"ר יעקב
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב ר' זאב ב"ר משה חיים
הרה"ק רבי משה ב"ר הלל
הרה"ק רבי דוד ב"ר יוחנן
הרה"ק רבי יהושע ב"ר מאיר
הרה"ק רבי משה הלוי סופר ב"ר יצחק
הרה"ק רבי מרדכי חיים סלונים ב"ר יהודה לייב
הרה"ק רבי משה מלעלוב ב"ר דוד
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר ישראל
הרה"ק רבי לוי יצחק ב"ר יוסף
הרה"ק רבי רפאל ב"ר יעקב יעקל
הרה"ק רבי חיים מרדכי ב"ר איתמר
הרה"ק רבי צבי הירש מדראהביטש
הרה"ק רבי אפרים פישל מסטריקוב
ב"ר יוסף יהודה לייב
הרה"ק רבי אריה לייב ב"ר חיים
הרה"ק רבי יעקב ב"ר זאב
הרה"ק רבי פינחס ב"ר ישעיהו

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע
יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"ויחיא יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני ויהי יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד פי יבא שילו ולו יקתה עמים" (מ"ט, י')
כיצד הצליח יעקב אע"ה לחיות בזה העולם ארץ שבה מצרים ואתגרים לרוב בזכות התורה שלמד זהו שנאמר **שבע עשרה שנה** היינו בזכות התורה שלמד שכן שבע עשרה כמניין ט"ו ואין טוב אלא תורה "שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם" שנה היינו שלמד ובזכות התורה שלמד הצליח הוא לחיות בזה העולם המלא אתגרים ומצרים וכן כותב מוהר"ן בליקוטי עצות זי"ע (ערך ת"ת) "על-ידי עסק התורה זוכין לחיים ואריכות ימים, פי על-ידי עסק התורה קורין את חי החיים ותפירה שמו וממשיכין ממנו חיים ואריכות ימים, וצריך לעסק בתורה בפה דיקא, להוציא דברי התורה בפיו, ואז זוכה לקרותו ותפירה"

"לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד פי יבא שילו ולו יקתה עמים" (מ"ט, י')
ידוע כי תפקיד הנביא היה להוכיח את העם שיחזרו בתשובה וישרו דרכיהם כי אם לא ח"ו יהיה כך וכך הגמרא בבא בתרא (י"ב, ע"ב) אומרת "א"ר יוחנן מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים" ניתן בס"ד לרמוז מימרא זו ולומר כאשר האדם יורד ורחנית בחינת נחרב הבית מי מוכיח אותו השוטים (רצועה שמכים איתה) היינו הייסורים שאדם מקבל ר"ל הם במקום הנביא והם אלו שרומזות לו לחזור בתשובה כי אין ייסורים בלא עון (שבת נ"ה ע"א) על פי האמור ניתן לרמוז פס' זה בס"ד לא יסור שבט מיהודה דהיינו היסורים והמכות לא יסורו מיהודי עד שיודה ויתודה על חטאיו

"בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור" (מ"ט, כ"ב)
פר"ת ר"ת פר"ה ר"ה תור"ה כמו שמפרש רש"י לשון פריה ורביה וזאת עושים ע"י שמירת העיניים כמו שכתוב עלי עין בנות היינו שמכסה את עיניו מפני הבנות ולא רואה ראיות אסורות וכן ע"י שמירת הלשון כמו שכתוב עלי שור שור לשון לשורר לדבר וגם על הפה הוא שם עליה מחסום ולא מדבר מה שלא צריך ואם אדם נוטר הוא את שני הדברים הנ"ל זוכה הוא לחדש חידושי תורה בס"ד

"ותשב באיתן קשתו ויפאז זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל" (מ"ט כ"ד)
ניתן לרמוז כי כל שבעת הרועים רמוזים בפס' הנ"ל שכן איתן זהו אברהם אע"ה כמו שאנו אומרים בהושענא רבה למען איתן הנורק בלהב אש יצחק אע"ה במילה זרעי שכן זרעי נוטריקון זרע יצחק שעליו נאמר "וירע יצחק בארץ ההיא" (בראשית כו יב) יעקב אע"ה נאמר במפורש בפס' מידי ידיו רמוזים על משה רע"ה ואהרן הכהן שכן בברכת משה לשבט לוי נאמר "ברך ה' חילו ופעל ידיו תרצה" (דברים לג יא) יוצא שענין הידים הולך על בני לוי שהם משה ואהרן מידי רומז למשה שכן מידי נוטריקון יד"י משה"ה וכן ידוע ענין ידי משה במלחמת עמלק ידיו רומז לאהרן שכן הכהנים נושאים את כפיהם וכן כל מלאכת המקדש נעשית בידיים קשת רומז לברית הרומז ליוסף הצדיק כפי שמביא רש"י וכן ענין הקשת בימי נח הרומז על

"ויבפנו אתו מצרים שבועים יום" (נ', ג')
רש"י שבועים יום. ארבעים לחניטה, ושלושים לבכיה, לפי שבאה להם ברכה לרגלו, שכלה הרעב, והיו מי נילוס מתברכין ניתן לומר בדרך צחות מדוע בכו המצרים על יעקב שבועים ימים כי בגללו הם נעשו **שבועים** משנת הצדיק - הרה"ק רבי חיים כדיר מצליח מאוזן הי"ד זי"ע - כ"א טבת (שבת)

חכם חיים כדיר מצליח מאזו נולד לאביו רבי רפאל ולאמו מרת רחל בכ"ו חשוון תרע"ב (1911) באריאנה, בעיר תוניס. ראשית תורתו למד מפי אביו ומפי חכם יהודה חג'אג'. בשנת תרפ"ב (1922) עברה משפחתו לגור בג'רבה, ושם המשיך בלימודו מפי חכם רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל, שהיה אז מורה צעיר לילדים. בשנת תר"ץ (1929) חכם חיים כדיר מצליח מאזו נשא לאישה את בת דודו. הם עברו לעיר תוניס, שם שימש כראש ישיבת 'חברת התלמוד'. אביו תמך בו כספית ואפשר לו ללמוד תורה, אך לעתים עבד גם כשען וכמתווך. בשנת תש"ז (1947) חכם חיים כדיר מצליח מאזו התמנה לדיין בדיני ממונות וירושות בבית הדין הרבני. בשנת תשט"ז קיבלה תוניסיה עצמאות, ונאסר על קיומו של ועד יהודי. בשנת תשי"ח אף נסגר בית הדין הרבני. חכם חיים כדיר מצליח מאזו עבר לעבוד כשופט בבית המשפט המחוזי. בשנת תשכ"א חכם חיים כדיר מצליח מאזו התפטר מעבודתו בבית המשפט, מכיוון שנדרש לעבוד בשבת. הוא חלק את זמנו בין עבודה בצורפות ללימוד תורה, בשנת תשכ"ג (1962) חכם חיים כדיר מצליח מאזו פתח את ישיבת 'כיסא רחמים הספרדית' ולימד בה. הוא סיפק את צרכי תלמידיו ודאג להם, ואף הצליח לאסוף כספים עבורם ועבור הישיבה. אחרי מלחמת ששת הימים התגברו ההתנכלויות ליהודי תוניסיה. ביום כ"א טבת תשל"א (1971), חכם חיים כדיר מצליח מאזו, בדרכו לתפילת שחרית, נרצח ביריות ע"י שונא ישראל מערבי המקום. חכם חיים כדיר מצליח מאזו נקבר בתוניס בקבורת ארעי, ולאחר ארבעים יום הועבר לקבורה בישראל בהר הזיתים. ספרו של חכם חיים כדיר מצליח מאזו הוא שו"ת 'איש מצליח' – שלושה חלקים. בנו, הרב מאיר מאזו הקים מחדש את ישיבת 'כיסא רחמים' בעיר בני ברק.

תאריך החתונה של רבי מצליח נקבע ליום רביעי ג' חשוון התר"ץ. ביום המיועד הגיעו מכל קצוות העיר, אורחים וקרובי משפחה, רבנים חשובים וגדולי תורה, כדי להשתתף בשמחת הנישואין שהתקיימה בבית החתן. בבית משפחת מאזו הכל היה מוכן לאירוע המשמח. הכל מוכן אמרנו, לא כל כך מדויק, כי החתן... איננו. בני המשפחה החלו בחיפושים קדחתניים אחריו, וארשת דאגה על פניהם. היכן הוא החתן? והלא יום חופתו היום, מיד ניגשו לרבו, הגאון רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל, ושאלוהו: "רבי אולי לכבודו יש השערה כלשהי היכן מקום דימצאו של החתן?". רבי חויתה שהכיר בנפש תלמידו המתמיד, ענה בחצי חיוך: "מהיכרותי אותו, המקום היחיד בו יכול הוא להימצא הינו בעליית הספרים בבית הכנסת "רבי אליעזר", שם רגיל הוא לשקוד על תלמודו. פנו לשם ולבטח תמצאוהו...". ברגלים קלות דילגו על המדרגות הרחבות המובילות לעליית רבי אליעזר, ואכן מצאוהו שם. סביבו על השולחן ספרי קודש רבים והוא... פשוט שקוע בהוויות אביו ורואה, שכח עולם ומלואו. "רבי מצליח" קראו לעברו "החתונה! החופה כבר מוכנה... מאוחר חיפשנו אותך בכל מקום אפשרי, מה אתה עושה כאן". "מה העניין?", לא הבין החתן את המהומה שחולל, "אני מוכן ומוזמן לחתונה. רחצתי וסכתי, התלבשתי והתארגנתי, ובאתי ללמוד, לנצל כל רגע. כאשר הכל יהיה מוכן, יקראו לי ואבוא..." סיים בניגון של מה בכך בהיותו נער צעיר לימים היה כותב תשובות בהלכה כבקי ורגיל. יום אחד, פנה אליו ראש הישיבה, רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל, ושאלו: "מצליח יקירי, לפני כשלושה שבועות נתתי לך שאלה לביורו בעניין "מצווה לקיים דברי המת", וטרם הגשת לי את פרי עטך בעניין, מדוע מתמהמה אתה בתשובתך". ניגש מצליח בראש מורכן לשולחנו, שלף צרור דפים עבה והגיש לרבו. "רבי, כתבתי את כל זה וטרם השלמתי" אמר בענוות חן. רבי חויתה לא האמין למראה עיניו, לפי האריכות הבין כי חידושים רבים ועמוקים טמונים בכתבי תלמידו. באותם רגעים, לא ידע רבי חויתה כי עוד נכונה לו הפתעה רבה. עברו עוד ימים אחדים, ומצליח הצעיר הגיש לו שלש מאות עמודים בעניין, ובשקט אמר: "יש לי עוד להאריך בזה עד 500 דפים. אך לא אסתיעעא מילתא". וכל השנים היה רבי מצליח מצטער שלא השלים הכתיבה בזה, וחבל על דאבדין.

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

אור המאיר – הרה"ק רבי זאב וולף מו'טומיר זצוק"ל זי"ע

שהעמיד שומרים מסביב לחצרו, וזהו שגמר אומר הכתוב בן פרת עלי עין, מי שזכה במעשיו הטובים לכנותו בן למקום, ותועלתו גדולה ומובחרת, פרת עלי עין, כלומר, הוא נתגדל ורבו למעלה עלי עין, ההסתכלות שרואה בתורה ותפלה איננו נשאר שקוע לשם, כי אם מגביה את עצמו בפנימיות מחשבתו להעמיק עוד יותר, ורצונו לראות המלך הקדוש בעצמו, ואדרבא מבחינת תענוג התחתון, לוקח לעצמו התעוררות והתלהבות, אם כאן יש תענוג כזה שאינו המלך בעצמו, כ"ש וק"ו כשאבוא אל חצר המלך פנימה, כלום חסר מבית המלך תענוג כל התענוגים ואוכל להשיג מחוז חפצי, זה נאמר בבן העושה רצון אביו כנ"ל, אמנם לא בן פרת עלי עין, רומז לבחינת נוקבא המקבל תענוג לעצמו מההסתכלות, ומלת שור משמעו לשון הסתכלות, כדברי הזוהר ויבואו אל מדבר שור אסתכלתא שם, ולפחיתת ערכו נשאר שקוע לשם, ושווה את עצמו להתענג מבחינת הסתכלותו, ואינו יכול לעלות למעלה לראות כבוד המלך, וממילא כיון שאינו יכול לעלות לשם עם מחשבתו, אזי תועלתו מעט בכוונת לבו במקום הגבוה יותר, מתענוג שיש לו ומקבל בבחינת הסתכלותו, והכסיל בחושך הולך ואין אור לו, לגרום שם בכוונת לבו המשכות השפעה מרום המעלות עד שכינת עוינו, להיות טרם הכין לקראת אלקים להשפין שיחו, לא עלה על רצונו להשלים רצון המלך, כי אם אדרבא נפשו שוקקה שהמלך ישלים רצונו, למלאות די מחסורו בגשמיות, ובאמת עיקר תיקוני התפלה והמצות המה רק תיקוני השכינה, כנודע למבני מדע.

סגולה לפרנסה – קביעת עיתים לתורה

"בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל" (מ"ט, כ"ז)

שניתנה בימין כמו שנאמר "מימינו אשדת למו" זא"ב ר"ת זמני"ם איכ"א ביו"ם יטרף לשון לערב היינו שצריך בן התורה לערב גם מלאכה וגם לימוד תורה במשך היום וזהו שנאמר בבוקר יאכל עד היינו שבבוקר יעבוד לפרנסתו להביא אוכל לביתו עד הערב ולערב יחלק שלל היינו יעסוק בתורה כמו שנאמר (תהילים קי"ט, קס"ב) "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב" שקאי על התורה וכן רמו לדבר מלשון רש"י "ניבא על שהיו עתידין להיות חטפנין" היינו שצריך אדם לחטוף את הזמנים הפנויים שיש לו ביום לעסוק בהם בתורה ולא להתבטל וכך כאשר יערב האדם ביומו גם עבודה למחייתו וגם לימוד תורה יזכה למה שכתוב בבוקר יאכל עד היינו בראשית חייו בחינת בוקר יזכה לאכול ממעשה ידיו ולערב יחלק שלל היינו שגם בערב ימיו יזכה לשכר הרבה זהו שנאמר יחלק שלל של"ל ר"ת שכ"ר לעתי"ד לבו"א.

כותב הרמב"ם זי"ע הלכות ת"ת פרק א' "כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר בין שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין שהיה זקן גדול שתישש בחו אפילו היה עני המתפרנס מן היצדקה ומחזור על הפתחים ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה שנקאמר (יהושע א') והגית בו יומם וילילה" ועוד כותב הרמב"ם בפרק ג' "כל המשים על לבו שיצטוק בתורה ולא יעשה מלאכה ויתפרנס מן היצדקה הרי זה חלל את השם ובהו את התורה ובהו את הדין והיה רעה לעצמו ונטל חייו מן העולם הבא לפי שאסור ליהנות בדרך תורה בעולם הזה. אמרו חכמים כל הנהנה מדרך תורה נטל חייו מן העולם. ועוד צונו ואמרנו אל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחפור בהם. ועוד צונו ואמרנו אהוב את המלאכה ושנא את הרבנות וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטילה וגוררת עון וסוף אדם זה שיהיה מלסטם את הבריות" ונראה לרמוז עניינים אלו בפס' הנ"ל לפי שבנימין זאב יטרף בנימין היינו בן תורה